

Jaarverslag 2021

Je thuis delen, verrijkt je leven.

Pleegzorg is SAMENWERKEN!

De samenwerking tussen ouders, pleeggezinnen, begeleiders, consultants, ... zorgt voor een gedeelde wereld. Al deze partijen engageren zich om samen een traject te bewandelen. Zo maken zij het mogelijk om pleegkinderen, -jongeren en pleeggasten de ontwikkelingskansen te bieden waar zij recht op hebben.

2021 - het jaar van het nieuwe normaal

2021 was opnieuw een jaar waarin we geconfronteerd werden met coronamaatregelen die een impact hadden op onze dagelijkse werking. Dit vereiste net als vorig jaar een grote flexibiliteit van onze medewerkers, maar ook van pleegkinderen, hun ouders, de pleegzorgers, ...

We bleven telkens opnieuw zoeken naar passende oplossingen voor iedereen binnen dat nieuwe normaal.

Graag bedanken we iedereen voor die constructieve samenwerking. In het bijzonder bedanken we alle pleegzorgers om dag in dag uit het hoofd te bieden aan alles wat op hen afkomt.

Bedankt!

Johan Van der Sypt
Algemeen Directeur
Pleegzorg Oost-Vlaanderen VZW

Kinderen toekomst geven

“We zijn in pleegzorg gestapt omdat we graag een plek wilden bieden aan één of meerdere kinderen die daar nood aan hadden. Geen haar op ons hoofd dat er aan dacht om hen als ‘arme dutskes’ te aanzien. Voor ons zijn kinderen opgroeiende mensen met recht op een toekomst. Die moeten ze weliswaar zelf opbouwen, maar we helpen hen graag op weg.

Pleegzorger Sandra

Het opvoeden van kinderen is voor iedereen een uitdaging. Door omstandigheden kan dit voor sommige ouders te moeilijk worden. Pleegzorg kan een oplossing bieden als ouders tijdelijk niet voor hun kind(eren) kunnen zorgen. Een pleeggezin neemt de opvoeding dan voor korte of lange tijd geheel of gedeeltelijk over. Zo krijgen kinderen toch optimale ontwikkelingskansen.

Andere pleeggezinnen nemen een volwassene met een handicap of met een psychische kwetsbaarheid op in hun gezin. Sommige pleeggasten verblijven gedurende één of meerdere korte periodes in een gastgezin. Anderen wonen er heel lang.

2021 - Enkele cijfers

Pleegzorg Oost-Vlaanderen begeleidde in de loop van 2021 ...

2.135 unieke situaties van kinderen en jongeren
en **176** pleeggasten

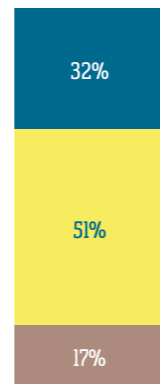
... die gedurende een korte of langere tijd in een pleeggezin woonden.

In 2021 startten er 420 nieuwe begeleidingen: 402 begeleidingen van minderjarigen en 18 begeleidingen van pleeggasten. Tijdens het jaar eindigden 314 begeleidingen: 288 bij de minderjarigen en 26 bij de volwassenen.

Op 31 december 2021 verbleven er ...

1.846 kinderen en jongeren
en **153** volwassenen

... in 1.575 pleeggezinnen.

- Bestandsgezin
- Netwerkgezin - familie
- Netwerkgezin - sociaal netwerk

Eind 2021 verbleven 1.846 kinderen in een pleeggezin. 32 % van hen verbleef in een bestandsgezin, 51 % in het familiaal netwerk en 17 % in het sociaal netwerk.

Netwerkpleegzorg en bestandspleegzorg

We onderscheiden twee soorten pleegzorg: netwerkpleegzorg en bestandspleegzorg. We spreken over bestandspleegzorg als er vooraf geen band is tussen een pleegkind of pleeggast en het pleeggezin. De afgelopen jaren is het aandeel netwerkpleegzorgers sterk gestegen. Familie of mensen uit het bredere netwerk zoals burens, vrienden, leerkrachten,... nemen dan de zorg op. Netwerkgezinnen worden een steeds belangrijkere groep binnen de werking van pleegzorg.

Systematisch aanbod van vorming

Kandidaat bestandspleegzorgers volgen een screenings- en vormingsprogramma voor we hen een kind toevertrouwen. Zo leren we hen goed kennen en kunnen we hen informeren over wat het inhoudt om een pleeggezin te zijn. Eens een kind bij hen verblijft, voelen velen onder hen echter de nood aan meer vorming, met thema's die aansluiten bij hetgeen ze ervaren. Een vorming voor netwerkpleegzorgers bestond vroeger niet, terwijl ook deze gezinnen hierbij baat hebben.

Daarom is voor alle pleegzorgers een systematisch vormingsaanbod ontwikkeld. De vorming en uitwisseling behandelt vier thema's waar elke pleegzorgers mee te maken krijgt: hechting, trauma, moeilijk gedrag en samenwerken met ouders (gedeelde wereld) en de pleegzorgdienst.

In 2021 kon de vorming helaas slechts éénmaal live doorgaan. Daarnaast organiseerden we de vorming éénmaal digitaal omwille van de toen geldende coronamaatregelen.

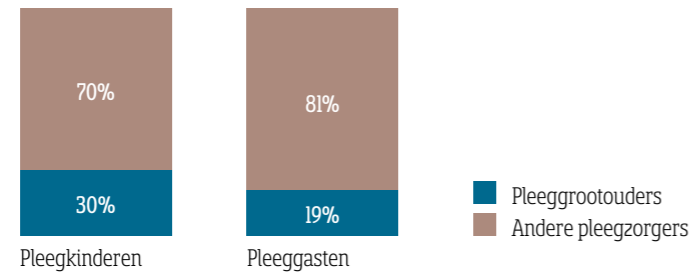
In samenwerking met Huis van het Kind organiseerden we in 2021 'Waakzaam zorgen', een vormingsreeks voor pleegzorgers die gericht is op pleeggezinnen met tieners.

Pleeggrootouders

Pleeggrootouders vormen een bijzondere groep netwerkpleegzorgers. Een belangrijk deel van de pleegkinderen en -gasten die we begeleiden, wonen namelijk bij hun grootouders.

Wij schenken binnen onze werking extra aandacht aan hen. We bieden extra ondersteuning met het programma 'Grootouders in Pleegzorg'. We gaan daarbij dieper in op de specifieke positie waarin grootouders zich als pleegzorgers bevinden. Door hen samen te brengen, vinden zij steun en erkenning bij elkaar. We helpen hen begrijpen welke dynamieken er in zo'n pleegzorgsituatie spelen.

Verblijf bij grootouders

Ik groeide op bij mijn grootouders

"Ik was 9 toen ik met mijn 3 zussen bij onze grootouders ging wonen. Mama en papa hadden heel wat psychische problemen en konden niet voor ons zorgen. Bij mijn grootouders vond ik de rust die ik nodig had om verder te ontwikkelen tot een puberende jongere. Ondertussen ben ik afgestudeerd als maatschappelijk werker en dat mede dankzij mijn grootouders die hun welverdiende pensioensrust opgeofferd hebben om voor hun 4 kleindochters te zorgen."

Hanne, kleindochter van Jan en Anja

Mijn broer en ik

“Mijn broer heeft een psychische problematiek waardoor hij niet alleen kan wonen. Als jongere zus koos ik er voor om hem bij me te thuis een plekje te bieden waar hij zichzelf mag én kan zijn. Ik heb hem fundamenteel aanvaard zoals hij is. Ik hoop dat alle mensen met een psychische kwetsbaarheid warme aandacht en aanwezigheid mogen ervaren. Dat ze niet in de steek gelaten worden als het wat moeilijker wordt. Maar dat ze ook de kleine en grote gelukjes mogen beleven”

Tina, 54 jaar

Pleeggasten

Eind 2021 begeleidden we 153 volwassenen met een fysieke handicap of psychische kwetsbaarheid. Net zoals bij de kinderen en jongeren verblijven de meeste pleeggasten in een netwerkgezin: 72% van hen kan terecht in het familiaal of sociaal netwerk.

Voor veel pleeggasten was pleegzorg niet nieuw. De helft van hen stroomde door vanuit onze minderjarigenwerking. Om een vlotte overgang van deze jongeren naar 'pleegzorg voor volwassenen' te garanderen, schenken we extra aandacht aan overleg en afstemming tussen deze twee deelwerkingen.

Cultuursensitieve pleegzorg

We spreken over cultuursensitieve pleegzorg als minimaal één van de (pleeg)ouders of grootouders van het pleegkind of de pleeggast in het buitenland is geboren.

Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen vormen hierin een specifieke groep. Er blijven kinderen op de vlucht in ons land aankomen, alleen, zonder hun ouders of andere volwassenen die zich over hen ontfermen.

Door de opvang in een gezin kunnen ze de best mogelijke zorgen en ontwikkelingskansen krijgen.

We blijven op zoek naar kandidaat-pleeggezinnen die deze groep kinderen en jongeren een veilige thuis willen bieden.

Op 31 december 2021 viel 24% van onze begeleidingen onder de noemer 'cultuursensitieve pleegzorg'.

In ongeveer één derde van deze begeleidingen betreft het een niet-begeleide minderjarige vreemdeling die een plaatsje vond in een pleeggezin.

Bij de uitwerking van ons diversiteitsbeleid neemt deze groep een belangrijke plaats in.

Aandacht voor diversiteit

“Als begeleider vind ik het belangrijk om zorg op maat te geven aan pleeggezinnen, ouders en kinderen. Aandacht voor cultuur en religie is daar een onderdeel van. Ik probeer soms om een paar woordjes Arabisch te spreken. Dat vinden de pleegkinderen meestal heel erg grappig. Maar het helpt om sneller contact te leggen.”

Julie, begeleider

Als extra ondersteuning nodig is

Door het inzetten van behandelingspleegzorg ondersteunen we pleeggezinnen, ouders, pleegkinderen, -jongeren en pleeggasten, maar ook begeleiders zo goed mogelijk. Met deze extra ondersteuning willen we voorkomen dat het verblijf te vroeg, negatief, wordt stopgezet.

Behandelingspleegzorg kan zich ook richten op het bevorderen van de ontwikkeling van pleegkinderen of pleeggasten en de interacties met de verschillende betrokkenen. Ze wordt steeds doordacht ingezet.

Aan elke vorm zijn er voorwaarden verbonden. Voorafgaand is er steeds een grondige bespreking binnen ons team over de noden van het gezin.

We bieden inmiddels zo'n dertien vormen van behandelingspleegzorg aan. TSO - TraumaSensitief Opvoeden - is één van de vormen van behandelingspleegzorg die we gedurende een pleegzorgverblijf kunnen aanbieden.

TraumaSensitief Opvoeden

De opvoeding van getraumatiseerde kinderen kan erg ingewikkeld en belastend zijn. Een trauma uit het verleden kan namelijk negatieve gevolgen hebben voor de ontwikkeling van een kind. Hierdoor kunnen er problemen ontstaan in het pleeggezin, op school en in de omgang met leeftijdsgenoten.

In de groepstraining TSO leren pleegzorgers om met een 'traumabril' naar het gedrag van hun pleegkind te kijken, om het zo beter te leren begrijpen en ermee te leren omgaan. Opvoeden met kennis van trauma vergroot het vertrouwen van het kind in de eigen capaciteiten en versterkt het gevoel van veiligheid.

"De vorming heeft me echt wel nieuwe inzichten gegeven. Ik kan de dingen beter plaatsen en heb het gevoel dat ik mijn pleegkind nu beter begrijp."

Alex, 46 jaar

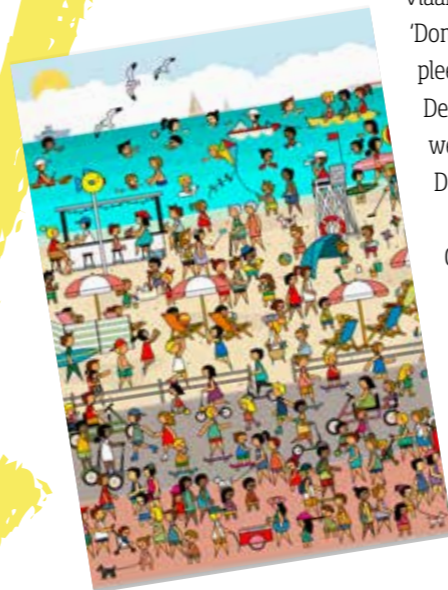
PR, communicatie en werving

In 2021 konden we het aantal projecten uitbreiden en breder gaan werken. In samenwerking met diverse medewerkers kwamen heel wat zaken tot stand. Ook de inzet op en het gebruik van onze sociale media is veel groter geworden.

Al was 2021 geen 'normaal' jaar te noemen, we gingen aan de slag om kwalitatieve alternatieven te ontwikkelen. Zo namen we niet het risico om een fysieke pleeggezinnendag te organiseren. We ontwikkelden het activiteitendoosje 'Reis rond de wereld': een doosje met landenfiches waarop meer dan 30 uitdagingen en tips voor activiteiten en uitstappen te vinden zijn.

De infosessies die vanaf eind 2020 al een digitale vorm kenden, hebben we in 2021 verder geoptimaliseerd.

In de loop van 2021 konden we nieuwe samenwerkingen opzetten met drie gemeenten die zich engageren om pleegzorg in de kijker te zetten en te ondersteunen: Brakel, Sint-Lievens-Houtem en Aalst. We zetten in op het versterken van de opvolging en de communicatie met onze pleegzorggemeenten. Gedurende de Week van de Pleegzorg stelden we aan de bibliotheken een boekenkastje ter beschikking, voorzien van pleegzorginfo. De bibliotheken konden dit zelf aanvullen met boeken in het thema 'pleegzorg'.

Interprovinciale acties

Voor heel wat acties werken we interprovinciaal samen, veelal aangestuurd vanuit Pleegzorg Vlaanderen. We vernoemen voor 2021:

'Doneer je webshop' waarbij gevraagd werd aan Belgische webshops om informatie over pleegzorg toe te voegen aan de bestellingen die ze versturen.

De campagne 'Geknipt voor Pleegzorg' - een samenwerking met kappers waarbij gevraagd werd om pleegzorg mee bekend te maken in het kapsalon.

De Week van de Pleegzorg stond in 2021 in het teken van het thema 'een goede match'.

Geïnspireerd op 'Waar is Wally?' ontwikkelden we samen met Pleegzorg Vlaams-Brabant en Brussel de strandstoelactie 'Waar is Lilly?'. Middels een QR-code en spelletje loodsten we mensen naar de pleegzorgwebsite. Onze strandstoelen waren te vinden in verschillende pop-up zomerbars.

Tijdens de Week van de Pleegzorg werd de nieuwe pleegzorg-website gelanceerd, een project waaraan de pleegzorgdiensten en Pleegzorg Vlaanderen samen bijna een jaar werkten. Surf zeker eens naar www.pleegzorg.be

Waar kan je ons vinden?

Stapelplein 28
9000 Gent
09 223 90 99

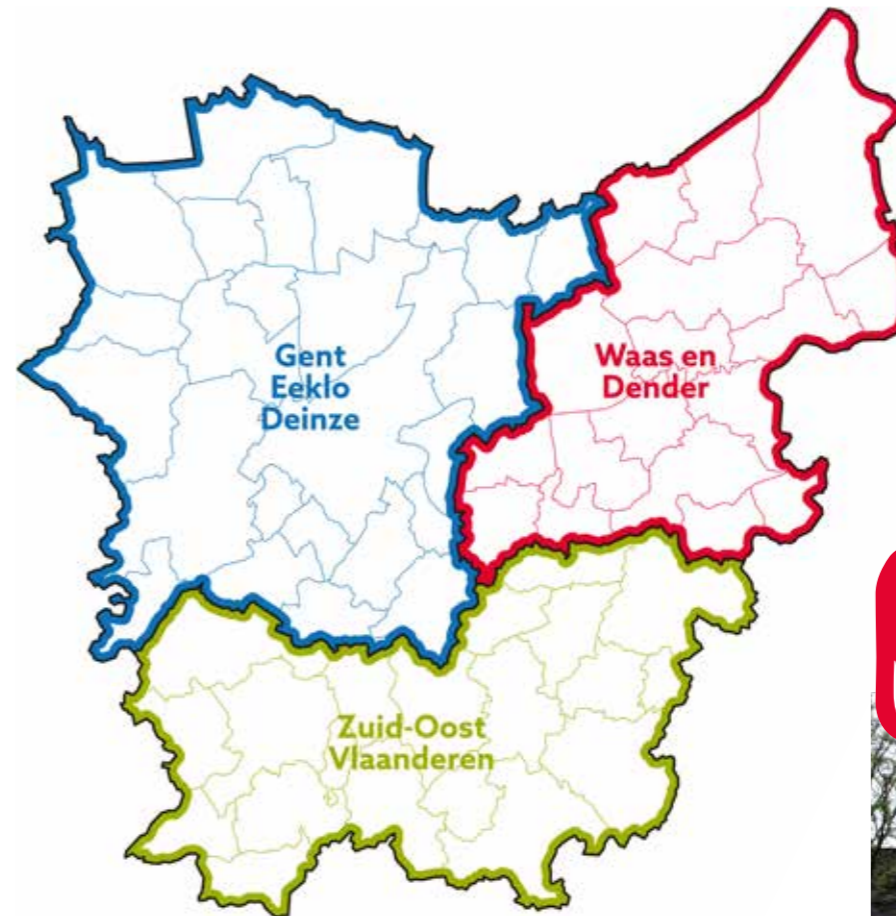
Kortrijkse Heerweg 7
9700 Oudenaarde
055 20 72 29

Visstraat 14
9900 Eeklo

Parklaan 31A
9300 Aalst
053 77 30 30

Hoogkamerstraat 337A
9140 Temse
03 555 18 00

Heidepark 13
9200 Dendermonde (Appels)
052 21 40 62

www.pleegzorg.be